

SPIS TREŚCI

Część I. Kapitalizm

Zdzisław Bombera

PRZEDMIOT I METODA EKONOMII POLITYCZNEJ

Społeczne stosunki produkcji	7
Działalność gospodarcza człowieka. Cele i środki	8
Sposób produkcji: społeczne siły wytwórcze i stosunki ekonomiczne	11
Formacja społeczno-ekonomiczna: baza i nadbudowa	20
Kategorie, prawidłowości i prawa ekonomiczne	23
Mechanizmy realizacji praw ekonomicznych	25
Współzależność między polityką a ekonomiką	30
Metoda badań w ekonomii politycznej	32
	35

Małgorzata Dąbrowa-Szeffler

MARKSOWSKA TEORIA WARTOŚCI

Praca jako źródło bogactwa społecznego	39
Towar i gospodarka towarowa	39
Właściwości towaru	40
Dwoisty charakter pracy zawartej w towarze	42
Społecznie niezbędny i indywidualny czas pracy	43
Czynniki wpływające na wielkość wartości towaru	44
Ewolucja form wyrażania wartości towaru i sprzeczności gospodarki towarowej	47
Pieniądz i jego funkcje	50
Działanie prawa wartości w gospodarce towarowej	53
Znaczenie Marksowskiej teorii wartości	57
	61

Ryszard Gradowski

KAPITAŁ I WARTOŚĆ DODATKOWA

Przemiana pieniądza w kapitał	63
Kapitał jako kategoria ekonomiczna i historyczna	63
Siła robocza jako towar	66
Proces wytwarzania wartości i wartości dodatkowej	71
Stopa wartości dodatkowej	73
Obiektywne podstawy istnienia pracy dodatkowej	76
Bezwzględna i względna wartość dodatkowa	77
Masa wartości dodatkowej i prawa nią rządzące	78
Struktura produktu	78
Kapitał stały i zmienny	79
Kapitał trwały i kapitał obrotowy	79
Wnioski	81
	82

Henryk Pałaszewski

KAPITALIZM PAŃSTWOWO-MONOPOLISTYCZNY

Kapitalizm monopolistyczny	86
Cena monopolowa	86
Źródła zysku monopolowego	88
Konkurencja monopolistyczna	91
Kapitał finansowy i oligarchia	92
Państwowo-monopolistyczne stadium rozwoju gospodarki kapitalistycznej	93
Kierunki i narzędzia interwencjonizmu państwowego	94
	96

Polityka pieniężno-kredytowa	97
Polityka fiskalno-budżetowa	100
Sektor państwowy w gospodarce	103
Planowanie w gospodarce kapitalistycznej	105
Światowy rynek kapitałowy	106
Polityka integracyjna	108

Witold Sierpiński

WSPÓŁCZESNA BURŻUAZYJNA EKONOMIA POLITYCZNA	114
---	-----

Część II. Socjalizm

Zdzisław Bombera

GENEZA I EWOLUCJA SOCJALISTYCZNEGO SPOSOBU PRODUKCJI	130
Przejęcie władzy politycznej i kształtowanie uspołecznionej gospodarki	130
Społeczne formy własności środków produkcji	135
Własność osobista — gospodarstwo domowe	143
Cel gospodarowania w socjalizmie. Podstawowe prawo ekonomiczne socjalizmu	145
Zasady podziału funduszu spożycia wedle pracy i potrzeb	149
Racjonalność gospodarowania w skali makroekonomicznej	151

Ryszard Zabrzewski

TWORZENIE I PODZIAŁ DOCHODU NARODOWEGO	153
Metodologiczne problemy obliczeń dochodu narodowego	153
Dochód narodowy jako podstawowa kategoria ekonomii politycznej	155
Determinanty wielkości i struktury dochodu narodowego	158
Podział dochodu narodowego	165

Wiesław Iskra

CZYNNIKI ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO W SOCJALIZMIE	175
Ogólna charakterystyka uwarunkowań i czynników rozwoju społeczno-gospodarczego	175
Czynniki osobowe	179
Czynniki rzeczowe (inwestycyjne i surowcowo-energetyczne)	195
Czynniki ekstensywne i intensywne	199

Zdzisław Bombera

EKONOMICZNY SYSTEM GOSPODARKI SOCJALISTYCZNEJ (MECHANIZM FUNKCJONOWANIA GOSPODARKI)	202
Obraz ogólny ekonomicznego systemu gospodarki socjalistycznej	202
Zasady kierowania gospodarką socjalistyczną (prawa ekonomiczne a zasady systemowe)	208
Metody kierowania gospodarką socjalistyczną	212
Instytucjonalna makro- i mikrostruktura systemu gospodarczego	214
Współzależności między rozwojem i funkcjonowaniem gospodarki	218

Ryszard Cheliński

PLANOWY CHARAKTER GOSPODARKI SOCJALISTYCZNEJ	229
Konieczność planowania w różnych warunkach	229
Uspołecznienie procesu produkcji	230
Wpływ współczesnej nauki, zmiana charakteru pracy	232
Społeczna własność środków produkcji — wyrazem nowych więzi społecznych	234
Interes ludzi i ich grup a struktura planowania w gospodarce	236
Sprzeczności i jedność interesów ludzi pracy w procesie gospodarowania	238

System planowania gospodarki narodowej	239
Metoda bilansowa. Charakter stosowanych miar	242
Wykorzystywanie stosunków towarowo-pieniężnych	249

Zdzisław Bombera

STOSUNKI TOWAROWO-PINIĘŻNE I ROLA RYNKU W GOSPODARCE SOCJALISTYCZNEJ	252
Ogólne przesłanki powstania gospodarki towarowej	252
Drobna gospodarka towarowa	253
Przesłanki występowania gospodarki towarowej w socjalizmie	255
Specyfika i zakres stosunków towarowo-pieniężnych w socjalizmie	262
Zakres działania i rola prawa wartości w gospodarce socjalistycznej	265
Kilka uwag na temat rynku	276

Jan Roszczypała

ROLNICTWO W GOSPODARCE NARODOWEJ	278
Związki rolnictwa z gospodarką narodową	278
Układy społeczno-ekonomiczne w rolnictwie	285
Perspektywy rozwoju rolnictwa i poprawy wyżywienia narodu	294

Wiesław Iskra

ŚWIATOWY SYSTEM GOSPODARKI SOCJALISTYCZNEJ I MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA W RAMACH RWPG	299
Walka o należne miejsce w gospodarce światowej	301
Wyrównywanie poziomów rozwoju gospodarczego krajów socjalistycznych	304
Gospodarka i potrzeby obronne krajów socjalistycznych	307
Współpraca i integracja w ramach RWPG	308

ANEKS: ODKŁAMYWANIE CZASU PRZESZŁEGO — KRYTYKA ANTYSOCJALISTYCZNYCH KONCEPCJI W GOSPODARCE

Zdzisław Bombera

WŁASNOŚĆ A USTRÓJ SPOŁECZNO-POLITYCZNY	324
--	-----

Ewa Wierzbicka

KRYTYKA KONCEPCJI PRZEDSIĘBIORSTWA SPOŁECZNEGO	336
--	-----